

A l'art!

BUTLLETÍ TRIMESTRAL DEL MUSEU DE LA PESCA

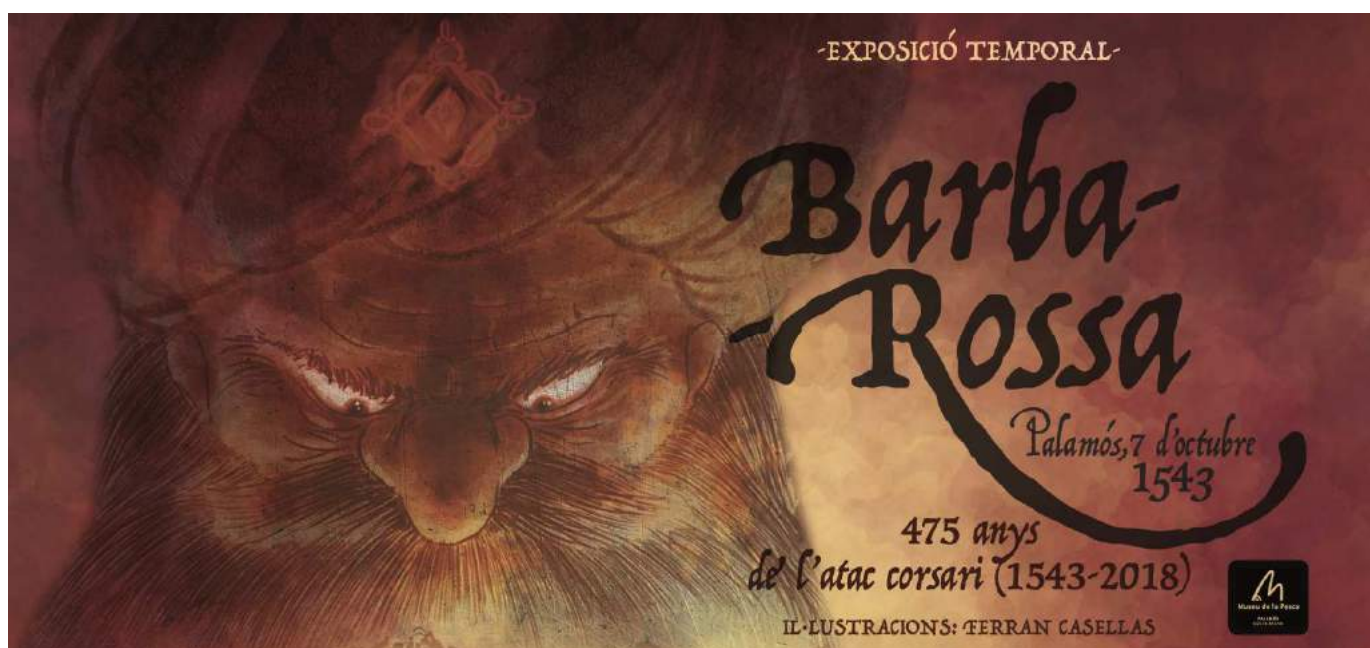
Notícies fresques

Amplien cinc anys més el Pla de gestió de la gamba de Palamós. El model de cogestió adoptat el 2013, amb les seves consegüents mesures, es seguirà, com a mínim, fins al 2023. El dia 9 de juny va tenir lloc la 5a Fira de la Gamba, organitzada conjuntament per la Confraria de Pescadors i l'Ajuntament de Palamós.

*****

*A l'art
tothom hi té
part*

*****

EL MUSEU DE LA PESCA PARTICIPA AL FOLKLIFE FESTIVAL A WASHINGTON

El Museu de la Pesca, convidat per la Generalitat de Catalunya, participa enguany en el més gran festival del món, el Folklife Festival que organitza l'Smithsonian Institution a Washington DC, entre els dies 27 de juny i 8 de juliol.

Enguany Catalunya és la cultura convidada. Així, amb el títol *Amazing Catalonia!* (Catalunya meravellosa), hi haurà una representació de la cultura popular i, en general, de la cultura catalana a través de diverses activitats.

Amb motiu d'aquesta participació Palamós, i el Museu de la Pesca, hi seran representats pels germans Fèlix i Ramon Boquera, que demostraran amb els seus coneixements i habilitats la força de la cultura dels pescadors i de

la nostra cultura mediterrània.

Al costat d'ells dos, un llagut de fusta, la "Felicitat", hi compartirà protagonisme. Aquesta embarcació, que no supera els quatre metres d'eslora, aparellada en vela llatina va ser donada al Museu per Lluís Espadale i Marc Trilla.

Havia estat encarregada pel pescador Francisco Daniel a les drassanes Tinus de Palamós l'any 1934.

Els germans Boquera, la *Felicitat* i el Museu de la Pesca, representaran Catalunya en una exhibició de destresa marinera per a gaudi dels americans i orgull nostre.

Felicitats!

Miquel Martí i Llambrich
Director

SUMARI

El Museu participa al Folklife Festival a Washington	1
Exposició: "L'atac de Barba-rossa a Palamós"	2
XXIV Fòrum de l'AMMM	2
Gamba vermella de Palamós: accions i recerca	2
Activitats i formació a l'Espai del Peix	3
Els llibres de la Biblioteca del Cau de la Costa Brava	3
Què hi ha de nou?	3
Terra de Mar 2018. Va de pirates i corsaris	4
Recordeu	4

A L'ART!

L'ATAK DE BARBA-ROSSA A PALAMÓS

Les commemoracions ens ajuden a repensar els fets, a donar-los una altra perspectiva, a aturar-nos un moment i a reflexionar. Enguany s'acompleixen 475 anys de l'atak de l'estol del corsari Barba-rossa a la vila de Palamós, el 7 d'octubre de 1543. Un motiu suficient per a dedicar-hi el festival Palamós, Terra de Mar i també per a pensar que una exposició acostaria els visitants a entendre què va suposar aquest atak per al Palamós de mitjans del segle XVI.

Des del Museu de la Pesca volíem presentar la documentació dipositada al Servei d'Arxiu Municipal de Palamós, una còpia del 1730 del document original del 1543 on el notari de Palafrugell Antic Brugarol relata els fets, tal com van passar, de manera cruenta. Però quan vam analitzar com explicar-ho, quin era el suport més adient per traslladar els fets, ens vam aturar. De la pirateria i el corsarisme s'ha escrit, relatat, exposat i documentat a bastament, però és cert que els fets es

remunten a gairebé 500 anys enrere i trobar materials i objectes per a explicar-ho és complicat. En aquest punt, l'equip tècnic del Museu es va plantejar una altra exposició, un relat a través de l'únic text existent i de la imatge. Coneixedors de l'habilitat en el dibuix de Ferran Casellas, que ha treballat amb llibres il·lustrats sobre llegendes de la vila, ens hi vam posar en contacte per tal de preparar un relat on la il·lustració fos la protagonista.

Quinze il·lustracions que desgranen el relat d'Antic Brugarol que Pere Trijueque ha adaptat del català antic i hem traduït a tres idiomes. El Servei d'Arxiu Municipal s'ha encarregat de la transcripció literal del document del segle XVIII. La museografia és a càrrec de Quim Esteve.

El resultat és una exposició sense gairebé text, pensada per tal que tots els públics puguin fer la pròpia interpretació d'uns fets que van assolir la vila a mitjan segle XVI.

M. Paola Profumo i Miquel Martí, presidenta i vice-president de l'AMMM, durant la cloenda del Fòrum.

XXIV FÒRUM DE L'AMMM

Els dies 6, 7 i 8 de maig el director del Museu de la Pesca, Miquel Martí, ha assistit al 24è Forum del Patrimonio Marittimo Mediterraneo, celebrat al Museo del Mare de Nàpols i organitzat per l'AMMM, l'Associació de Museus Marítims de la Mediterrània. Sota el títol *"Museo didattico" come proposta di innovazione e valorizzazione*, venien a dir que el museu tradicional, centrat essencialment en la conservació de les col·leccions, amb l'ajuda de les noves tecnologies,

pot canviar el seu rol potenciant l'acció didàctica i donant més espai a les activitats de sensibilització i de formació encarades a les noves generacions.

En aquesta trobada en què han participat representants dels museus de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana, el Museu de la Pesca ha compartit el projecte *Entre Museus i Entre Col·leccions*, iniciat l'any 2016, com a exemple de bona pràctica.

GAMBA VERMELLA DE PALAMÓS: ACCIONS I RECERCA

Pescadors, científics, administració i agents del territori treballen plegats per assolir una pesca sostenible i responsable de gamba vermella.

En els darrers mesos la Càtedra d'Estudis Marítims ha treballat i col·laborat en diferents iniciatives, com ara la jornada celebrada a l'Espai del Peix el passat 12 de maig amb l'especialista Giulia Gorelli i els científics del ICM-CISC. Així mateix, Pau Ferrés, estudiant de la UdG, ha elaborat un profund estudi analitzant les dades de compra de gamba de la llotja palamosina.

I a això cal afegir que, fruit de la implicació dels pescadors, s'ha renovat fins al 2023 el Pla de gestió de la gamba de Palamós,

ahora que es potencia la Marca de Garantia Gamba de Palamós amb la celebració el 9 de juny de la cinquena fira dedicada a aquest producte.

Tot plegat ha culminat en la V Jornada Tècnica sobre la Gamba, el passat 16 de juny, amb la presentació de la recerca més actual sobre aquest crustaci en el camp de la connectivitat, la deriva larvària o la genètica dels estocs.

Totes aquestes accions sumades ens permeten donar a conèixer a fons aquest recurs.

ACTIVITATS I FORMACIÓ A L'ESPAI DEL PEIX

Alumnes del curs d'ajudant de cuina que s'ha dut a terme a l'Espai del Peix.

Aquesta primavera l'Espai del Peix ha dedicat molts esforços a la formació i la divulgació. Hem desenvolupat un curs d'ajudant de peixateria i un d'ajudant de cuina amb l'Àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Palamós dins el projecte de Pla de barris. També amb el Servei de Ciutadania i Immigració de l'Ajuntament hem repetit amb molt d'èxit l'activitat *Les cuines del món*, on vilatans procedents d'altres països ens els expliquen a través dels plats i dels gustos.

Hem finalitzat la formació amb el PQPI del Departament d'Ensenyament. L'Àrea de Joventut ha fet un taller de cuina per a joves on han omplert totes les places disponibles. Un seguit d'escoles tant de primària com de secundària, d'arreu de Catalunya, han fet el taller de *Joves cuiners de bord*. L'Espai del Peix assoleix objectius i es manté com una plataforma per a donar a conèixer les espècies desembarcades al port de Palamós i la cuina marinera del territori.

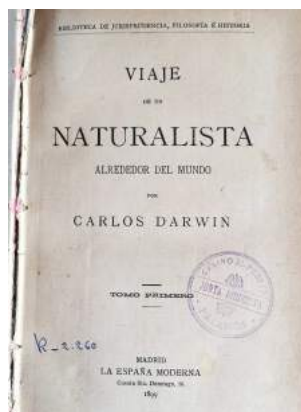
ELS LLIBRES DE LA BIBLIOTECA DEL CAU DE LA COSTA

Entre els llibres de la Biblioteca del Cau de la Costa Brava trobem dos volums del *Viaje de un naturalista alrededor del mundo*, de Charles Darwin (1809 - 1882), editat a Madrid per La España moderna l'any 1899. Aquests volums expliquen el viatge del naturalista anglès a bord del *Beagle* i les catorze etapes del seu viatge al voltant del món. De desembre de 1831 fins a l'octubre de 1836 aquest periple el portà d'Anglaterra a

Brasil, de la Patagònia a Xile i a les illes Galápagos, de Tahití a les illes Cocos, Austràlia...

Les observacions que va fer durant aquest llarg viatge van permetre, vint anys després, la publicació de la seva cèlebre teoria de l'evolució.

Aquests dos exemplars que ara tenim a les mans porten a la primera pàgina un segell que ens indica que procedien del Casino El Puerto.

En aquesta secció recuperem un element del fons del Museu El Cau de la Costa Brava, precursor del Museu de la Pesca.

En aquest cas, un volum de la biblioteca del Cau que incorporà fons de les biblioteques dels casinos del municipi que anaven tancant.

QUÈ HI HA DE NOU?

El Museu de la Pesca custodia el llegat del pintor palamosí Ezequiel Torroella. Una part de les seves obres es poden veure a la capella del Carme, mentre que la resta es troben a la reserva del Museu.

Aquest trimestre hem dut a terme l'inventari de 218 dibuixos i pintures pertanyents a aquest fons realitzats per Torroella al Cercle Artístic. Es tracta d'apunts de models realitzats al natural i que ens permeten conèixer una altra faceta d'aquest artista, més conegut per les marines i els paisatges.

Seguim treballant per difondre tota l'obra que conservem, que ara és accessible des d'un punt de consul-

ta interactiu a la capella del Carme.

Quant al fons etnològic de pesca marítima, destaquem la donació rebuda per Pere Cortey. Descendent d'una família de pescadors de Calella de Palafrugell, ha fet donació de diversos elements com ara un cabrer, un mirall, una escoda, un motlle de fer ploms, una "sibira", cofes de palangre, cotó per fer "armalls", una fitora o una sàssola, i ha cedit documentació diversa per reproduir. Tot aquest material que passa a integrar el fons del Museu de la Pesca ja està en procés d'inventari i digitalització.

Aquest dibuix sobre paper (núm. inv. T1041), és un dels dibuixos d'Ezequiel Torroella que s'ha incorporat recentment a l'inventari.

Atenció als visitants. Informació i reserves

Moll pesquer, s/n
Tel. 972 600 424
infomuseu@palamos.cat
www.museudelapesca.org
www.espaidelpeix.org

Administració

Pl. Països Catalans, s/n
Tel. 972 601 244
museudelapesca@palamos.cat

Redacció: Miquel Martí, Glòria Naco, Núria Teno, Raül Mata, Alfons Garrido, Ramon Comes, Xavier Martínez, M. Àngels Solé, Olga Miàs.
Correcció lingüística: Teresa Cuadrado (Servei Local de Català)

Podeu seguir les notícies sobre el Museu de la Pesca i l'Espai del Peix també a:

“El Museu de la Pesca té per missió salvaguardar, conservar, estudiar i difondre el patrimoni marítim i pesquer de la Costa Brava, obrir-lo a la participació de la comunitat perquè l’herència cultural i natural del territori contribueixi com a element de qualitat al desenvolupament social, econòmic i cultural de la societat.”

TERRA DE MAR 2018. VA DE PIRATES I CORSARIS

La dotzena edició del *Palamós, Terra de Mar*, celebrat el cap de setmana del 19 i 20 de maig, ha estat novament un èxit de participació.

Prop de 25.000 persones van gaudir de les activitats proposades per a petits i grans en el marc del festival.

Vàrem gaudir d'unes diades amb un temps molt favorable, i això va propiciar que molta gent es concentrés al moll per gaudir de la festa.

Més de 4.000 persones van accedir a la rèplica de la *Nao Victoria*, 5.000 visitants varen sortir a navegar per la badia a bord del *Corsari Negre* i l'*Atlàntida*, va haver-hi un 100% d'ocupació en visites guiades, tallers i jocs i un ple constant en les activitats aquàtiques com els caiacs, vela o natació. Aquestes xifres, i no tenim espai per esmentar-les totes, són reflex de la gran afluència de públic.

Pirates i corsaris van recórrer el port i els carrers de la vila 475 anys després que ho fessin els sequaços de Barba-rossa. Aquesta vegada, però, lluites i combats tingueren un aire festiu i d'entreteniment tot i rememorar aquells terribles fets.

Aquests records encara seran presents a Palamós amb l'exposició “Barba-Rossa. Palamós, 7 d'octubre de 1543. 475 anys de l'atac corsari”, que es podrà veure fins al mes d'octubre a la sala d'exposicions temporals del Museu de la Pesca.

Tant les generoses xifres de participants com la bona acceptació de les activitats programades ens parlen de la plena consolidació d'aquest festival de referència a la Costa Brava i ens encoratgen a seguir treballant per tal de millorar-lo en qualitat i prestigi.

La vintena edició del Terra de Mar ha assolit molt bones xifres de públic i consolida aquesta proposta que coordina el Museu de la Pesca.

RECORDEU:

- **Horari del Museu de la Pesca, juliol i agost, horari d'estiu:** de dilluns a diumenge de 10 a 21 h. **Setembre:** de dilluns a divendres de 10 a 13.30 h i de 15 a 19 h; dissabtes, diumenges i festius de 10 a 14 h i de 16 a 19 h
- **Petits xefs.** Taller de cuina per a nois i noies de 8 a 14 anys. Del 16 de juliol al 31 d'agost de 10.15 a 13.15 h
- Exposició temporal sobre el 475è aniversari de l'atac del pirata Barba-rossa a Palamós. Tot l'estiu.
- **Pesca i ciència 2018:** *Monstres marins i peixos fantàstics: la ciència a les profunditats oceàniques*, a càrrec de Margarida Casadevall (UdG). 13 de juliol, a les 20 h
- **8a Mostra Internacional de Cinema Etnogràfic:** 16, 17 i 18 de juliol a les 20 h
- Per a consultar la programació d'estiu del Museu de la Pesca: www.museudelapesca.org i Tel. 972600424

Col·laboren:

Patrocina: